

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 182/04-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. mája 2004 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], bytom [REDACTED], zastúpenej advokátkou [REDACTED], ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Sdo 22/2003 z 27. februára 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2004 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Sdo 22/2003 z 27. februára 2004.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza okolnosti, ktoré predchádzali konaniu na najvyššom súde. Podľa vyjadrenia sťažovateľky *„Sociálna poisťovňa zamietla žiadosť sťažovateľky o priznanie invalidného dôchodku (...)“*.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na základe jej návrhu rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. 495 306 0480 zo 7. júna 2002 preskúmal a rozsudkom sp. zn. 18 S 227/02 z 2. apríla 2003 potvrdil. Voči tomuto rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie z dôvodu, *„že posúdenie jej invalidity prenechal na rozhodnutie odporcovi, ktorého súčasťou sú aj posudkové komisie (...) a nie nezávislému znalcovi podľa ust. § 127 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), najmä keď jej zdravotný stav je tak zlý, že nie je spôsobilá vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie podľa § 29 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. Preto žiadala odvolací súd na posúdenie jej zdravotného stavu, nariadiť znalecké dokazovanie podľa § 127 OSP“*.

Sťažovateľka podala voči právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky uznesením sp. zn. Sdo 22/2003 z 27. februára 2004 odmietol.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vydal nález:

„Právo [REDAKOVANÉ] domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva s tým, že všetci účastníci sú v konaní rovní, garantované v čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, bolo v konaní pred Najvyšším súdom SR porušené.

Uznesenie NS SR z 27. 2. 2004, sp. zn. Sdo 22/2003 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

[REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 200.000 Sk, ktoré jej Najvyšší súd SR vyplatí do 2 mesiacov.

Najvyšší súd SR je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátke [REDACTED], vo výške 13.194 Sk – odmena za tri úkony po 4398 Sk – na účet č. [REDACTED], do 1 mesiaca.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľky a podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona skúmal, či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. Sdo 22/2003 z 27. februára 2004 vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z predložených rozhodnutí všeobecných súdov ústavný súd zistil, že krajský súd rozsudkom z 2. apríla 2003 sp. zn. 18 S 227/00 potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne v Bratislave zo 7. júna 2002 č. 495 306 0480. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie. Najvyšší súd po jeho preskúmaní rozsudkom sp. zn. 3 So 94/03 z 24. septembra 2003 napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Proti rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré uznesením z 27. februára 2004 sp. zn. Sdo 22/2004 najvyšší súd odmietol.

Vzhľadom na uvedené skutkové okolnosti a tvrdenia sťažovateľky uvádzané v sťažnosti podľa názoru ústavného súdu nemôže sťažovateľka s úspechom namietat' porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím najvyššieho súdu, pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením označeného základného práva a rozhodnutím najvyššieho súdu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Sťažovateľke bol umožnený reálny prístup k súdu, keď všeobecný súd (v tomto prípade najvyšší súd ako dovolací súd) na základe ňou podaných podaní vo veci aj konal a rozhodol, pričom svoje rozhodnutie odôvodnil.

Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprocené princípy (II. ÚS 54/02). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu neznamená nielen právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy

preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Rovnako ani v tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, nevyplýva žiadna možnosť porušenia označených článkov ústavy. Sťažovateľka, ktorá je zastúpená advokátkou, teda kvalifikovaným právnym zástupcom, neuviedla žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti, a v konečnom dôsledku o porušení označeného základného práva sťažovateľky.

Sťažovateľka v podstate namietala, že *„v konaní pred Najvyšším súdom SR bolo sťažovateľke uprené právo na spravodlivý proces, garantované v čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2,3 ústavy, keď:*

...

2. Najvyšší súd odoprel sťažovateľke právo jej osobnej a aktívnej prítomnosti na odvolacom pojednávaní, na ktorom rozhodol o jej odvolaní, hoci odvolacia inštancia je aj inštanciou skutkovou (nielen právnou) podľa § 250s ods. 2 OSP, na ktorej predkladala celý rad odborných správ o jej zlom zdravotnom stave a žiadala vo veci nariadiť znalecké dokazovanie. Vzhľadom na tieto skutočnosti, mal NS SR nariadiť odvolacie pojednávanie...

3. Najvyšší súd v uvedenom procesnom pochybení odvolacieho súdu nevidel naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ust. § 237 písm. f) OSP“.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté, vyplýva, že *„navrhovateľka mala hmotnoprávnu aj procesnú spôsobilosť byť účastníčkou konania a súd konal vo veci, patriacej do právomoci súdu na základe návrhu navrhovateľky. Vo veci rozhodoval nezaujatý a správne obsadený súd,*

ktorý svojím postupom neodňal účastníkom možnosť konať pred súdom. Navrhovateľka bola na pojednávanie na súde prvého stupňa riadne predvolaná a na pojednávaní 2. apríla 2003 sa osobne zúčastnila, rovnako ako jej právna zástupkyňa, namiesto ktorej bola prítomná jej splnomocnená zástupkyňa [REDACTED]. Súd navrhovateľku ako účastníčku konania aj vypočul. V odvolacom konaní súd rozhodoval na neverejnom pojednávaní, tak, ako mu to dovoľuje § 250 s OSP. Navrhovateľka v priebehu sporu robila písomné návrhy na doplnenie dokazovania, vyjadrovala sa k jeho obsahu a robila podania. Za týchto okolností sa súd v dovolacom konaní nemohol vecne zaoberať tvrdením navrhovateľky, že v konaní nebol riadne posúdený skutkový stav veci, ani jej zlým zdravotným stavom.“

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu v dovolacom konaní nestotožňuje, nemožno samu osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, resp. nezákonnosti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu. Podmienky prípustnosti dovolania skúma v dovolacom konaní najvyšší súd, aj v tomto prípade sa touto otázkou dôsledne zaoberal.

Rovnako ústavný súd už viackrát vyslovil, že postup súdu, ktorý nevykonal dôkazy navrhnuté účastníkom, nie je možné hodnotiť ako v rozpore s ústavou. Nie je povinnosť súdu vykonať všetky dôkazy označené účastníkmi konania, pretože princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia veci umožňuje sudcovi vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia k spravodlivému rozhodnutiu vedú (napr. II. ÚS 218/00, I. ÚS 64/97).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie ústavného súdu o nárokoch vyplývajúcich z porušenia práv sťažovateľky bolo bez právneho významu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2004